

ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА

*Укладач – старший викладач кафедри підприємництва і права, к. е. н.
І. О. Яснолоб*

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організаційна культура» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Магістр» спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом дисципліни є вивчення економічних та управлінських аспектів організаційної культури підприємства в умовах розвитку сучасної економіки.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни циклу професійної підготовки вибіркової частини базується на знаннях отриманих при вивченні навчальних дисциплін «Економічна теорія», «Менеджмент», «Самоменеджмент», «Офісний менеджмент», «Креативний менеджмент», «Адміністративний менеджмент», «Публічне управління», «Служба в органах місцевого самоврядування», тісно пов'язане з навчальними дисциплінами «Управління персоналом», «Організаційне проектування», «Мотиваційний менеджмент».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння основ організаційної культури, а також з'ясування місця цієї дисципліни як складової сучасної теорії управління. Водночас актуальним є і вироблення вміння орієнтуватися у соціально-економічних процесах, що формують національні традиції, спосіб життя та ментальність, ознайомлення з методологією комплексного вивчення організаційної культури, що передбачає полідисциплінарний синтетичний підхід до проблеми, а також збагачення загальної культури та навичок мислення здобувачів вищої освіти.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: виявлення закономірностей, причинно-наслідкових зв'язків та альтернативності сучасної організаційної культури.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

– організаційно-економічні основи створення і функціонування сільськогосподарських підприємств з різною формою власності;

– основи підприємницької діяльності, спрямованої на створення конкурентоспроможних видів тваринницької продукції та надання послуг відповідно до умов ринку;

– організацію фінансів і кредитування підприємств;

– систему оподаткування підприємств;

– нормативно-правову базу підприємництва;

– принципи організації і створення бізнесу на базі приватної і державної форм власності;

– організаційно-правові основи створення спільних підприємств, зокрема в тваринництві та їх діяльності.

вміння:

– вільно орієнтуватися в навчальному матеріалі;

– аналізувати різні концепції;

– робити аргументовані висновки;

– проводити аналогії з сучасністю;

– вичерпно відповідати на поставлені запитання, демонструючи знання основних проблем курсу;

– використовувати отримані знання на практиці

професійні якості:

– підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити конкурентоспроможність як окремого підприємства так і галузі,

світоглядні якості:

– уміння максимально використати в своїх інтересах ринкову ситуацію, що склалася або може скластись на визначений проміжок часу, для збільшення виробництва, надання послуг, товарообігу та одержання максимального прибутку;

– оцінити можливості підприємства щодо поліпшення або утримання своїх позицій,

громадянські якості:

– вміти захистити інтереси свого підприємства,

морально-етичні цінності:

– намагатися покращити життя споживачів підприємства;

– узгодження виробничих, комерційних, споживацьких і суспільних інтересів, врахування обов'язковості забезпечення «соціального блага» та здійснення «соціальної анімації», утворення в соціумі атмосфери ділового партнерства та співробітництва.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 години / 4.5 кредити ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність, принципи та види організаційної культури

Організаційна культура як наука і навчальна дисципліна, джерела її виникнення та формування. Сутність організаційної культури. Організаційна культура як суспільне та соціальне явище, еволюція її змісту. Основні завдання, функції організаційної культури. Сучасні принципи організаційної культури, її багатовимірність. Організаційна культура як комплекс прийомів та засобів управління. Організаційна культура в системі інших економічних і суспільних дисциплін. Співвідношення організаційної культури з теорією управління та теорією корпоративної культури. Типологія організаційної культури.

Тема 2. Організаційна культура у стосунках з діловими партнерами

Організаційна культура підготовки та проведення ділових зустрічей. Домовленість про зустріч. Критерії оцінки результатів спілкування. Матеріали для обговорення.

Організація зустрічей делегацій. Організаційна культура зустрічі ділових партнерів. Візити ввічливості. Офіційні форми репрезентації. Розміщення учасників зустрічей.

Психологічна культура спілкування: ефективні заходи приваблення партнера, рекомендації щодо досягнення взаєморозуміння, створення сприятливого психологічного мікроклімату.

Організаційна культура ведення переговорів: принципи переговорного процесу, тактичні заходи на переговорах.

Тема 3. Комунікативна культура

Культура і методика проведення виробничих нарад: підготовка, обмін інформацією, аргументування, прийняття рішення. Культура дискусії. Форми конструктивної та деструктивної критики. Культура прийому на роботу та звільнення співробітників. Культура спілкування. Електронні засоби зв'язку. Ділове листування. Спілкування через візитку. Робота з відвідувачами. Комунікативна компетентність керівника та його професійні якості.

Тема 4. Організаційна культура керівника підприємства

Особливості управлінського спілкування: типи особистостей в управлінському спілкуванні, закономірності міжособистісних стосунків, принципи управлінського спілкування, моральні аспекти управлінських рішень. Методики визначення особистісних якостей співробітника: анкетування, соціометрія, тестування та ін. Культурно-виробничий потенціал працівника. Психологізація управління. Компоненти управлінських дій. Духовна культура та моральні якості керівника. Прояви культури керівника в моделях його поведінки у виробничому процесі.

Тема 5. Культура організації праці та виробництва

Наукова організація праці. Системне використання особистісних та групових якостей персоналу. Горизонтальні та вертикальні системи організації праці та виробництва. Контекстуальні навички персоналу як елемент організаційної культури. Культура умов праці та її безпека. Соціально-економічні, організаційно-технічні, психофізіологічні, санітарно-гігієнічні умови праці.

Тема 6. Національні особливості організаційної культури

Спільне і відмінне у процесі формування ділової та організаційної культури підприємців різних країн. Дипломатія в країнах Європи: Англії, Франції, Італії, Німеччині, інших європейських країнах. Дипломатія в країнах Північної і Південної Америки. Особливості дипломатії окремих країн Азії та Сходу: Японії, Китаю, Індії, арабських країн. Дипломатія в Австралії.

Тема 7. Сутність та особливості формування корпоративної культури

Поняття корпоративізму. Основні елементи корпоративної культури, що впливають на її сприйняття робітниками: нормативні документи, кадрова політика, соціально-психологічний клімат, якість виробничої діяльності. Типологізація господарських організацій і особливості впровадження ними духу корпоративізму. Соціальне партнерство та його практичне втілення. Типологізація духовних аспектів корпоративних культур. Власність працівників-акціонерів і корпоративна культура. «Інвестиційна культура», «культура участі», «акціонерна культура», «підприємницька культура».

Тема 8. Імідж корпорації

Поняття «іміджу» фірми. Основні складові іміджу корпорації: емблема; кольори; девіз діяльності; місія діяльності; фірмова документація; прапор; фірмова продукція. Порядок підготовки іміджу корпорації. Психологічні особливості іміджу корпорації. Роль іміджу корпоративної культури у її діяльності. Вплив іміджу корпорації на ділових партнерів, конкурентів, потенційних споживачів.

Тема 9. Управління корпоративною культурою

Засоби і методи управління корпоративною культурою. Переконавання і навчання. Продуктивні методи впливу у виробничому середовищі: проблемного викладу, евристичний, пошуковий. Методи стимулювання. Цільове стратегічне управління. Технократичне та інноваційне управління. Філософія управління. Розробка і реалізація програми розвитку корпоративної культури. Прояви корпоративної культури в різних сферах бізнесу. Організаційна культура як системна складова управління корпорацією. Зовнішнє та внутрішнє середовище корпорації. Сучасний світовий досвід формування корпоративної культури.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Завьялова Е. К. Психология предпринимательства [Текст] / Завьялова Е. К., Посохова С. Т. – СПб., 1997. – 304 с.
2. Лэйхифф Дж. М. Бизнес-коммуникации [Текст] / Лэйхифф Дж. М., Пенроуз Дж. М. – СПб.: Питер, 2001. – 686 с.
3. Катков В. Формирование организационной культуры на промышленном предприятии [Текст] / Катков В. // Управление персоналом. – 2000. – № 2. – С. 66–70.
4. Ложкін Г. В. Психологія конфлікту [Текст] / Ложкін Г. В. – К: Професіонал, 2007. —\— 407 с.
5. Ньюстром Дж. В. Организационное поведение [Текст] / Ньюстром Дж. В., Дэвис К. ;Пер. с англ. – СПб., 2000. – 448 с.
6. Палеха Ю. І. Ділова етика [Текст] / Палеха Ю. І. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 389 с.
7. Русинка І. Конфліктологія [Текст] / Русинка І. – К.: Професіонал, 2007. – 334 с.
8. Савельєва В. С. Управління персоналом [Текст] / Савельєва В. С. – К.: Професіонал, 2005. – 336 с.

9. Спивак В. А. Организационное поведение и управление персоналом [Текст] / Спивак В. А. – СПб., Изд-во «Питер» 2000. – 238 с.
10. Спивак В. А. Корпоративная культура [Текст] / Спивак В. А. – СПб.: Изд-во «Питер», 2001. – 352 с.
11. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет [Текст] / Сагайдак О. П. – К.: Знання, 2005. — 260 с.
12. Циба В. Т. Системна соціальна психологія [Текст] / Циба В. Т. – К.: ЦНЛ, 2006. – 328 с.

Допоміжна

1. Андреева Г. М. Социальная психология [Текст] / Андреева Г. М. – М.: 1996. – 352 с.
2. Аоки М. Фирма в японской экономике [Текст] / Аоки М. – СПб. : Питер, 1995. – 402 с.
3. Грачев М. Суперкадры. Управление персоналом в международной корпорации [Текст] / Грачев М. – М.: Дело ЛТД, 1993. – 252 с.
4. Десслер Гари. Управление персоналом [Текст] / Десслер Гари. – М., «Издательство БИНОМ» 1997. – 112 с.
5. Дорошева М. В. Подбор руководителя для конкретного коллектива. Подготовка резерва руководителей и выявление сотрудников с лидерским потенциалом [Текст] / Дорошева М. В. // Психология в бизнесе. – М., 1997. – 328 с.
6. Зигерт В. Руководить без конфликтов [Текст] / Зигерт В., Ланг Л. – М.: Издательство: Экономика, 1990. — 328 с.
7. Зайцев Г. Г. Управление персоналом [Текст] / Зайцев Г. Г. – СПб.: Питер, 1998. – 328 с.
8. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта [Текст] / Здравомыслов А. Г. – М., Аспект-Пресс, 1996. – 426 с.
9. Имидж американской фирмы: как он формируется? [Текст] // Директор. – 1994. – № 3. – С. 66–70.
10. Максвелл Дж. Шеф и его команда [Текст] / Максвелл Дж. – СПб.6 Питер, 2000. – 328 с.

Інформаційні ресурси

1. Економіка України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ekuk/index.html
2. Економіка АПК [Електронний ресурс]. – Режим доступу : eaprk.org.ua/. – Назва з титул. екрану.
3. Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.economy.nauka.com.ua/. – Назва з титул. екрану.